

7 An Cearnós

ԾԱ թԻՏԻՈՒՆ Ա ԼՈՒՇ.

Ծրեաճ Իր ճշար Ծոմ,
 Ծրօժ Իր մաճար Ծոմ.
 Եար և Լաճար Ծոմ
 Իր նա՛ Բի մալլ.

San an mBaile Láir a bí comnuirde ar Neil
oncaída Ruairí—nó Daintreabac an Mhaoi-
marí tusaí na comharpanna uirí. Uean
eas píoca pomeaílce a faib teansa
omta ar a comairle féin aici b'eaoí Neil
i faib de gabaltar aici ac éis nó pú
'acraí talman ac i tceannta an gabalta
poinnt maorpaecta óa véanam aici dom
geapna talman a bí or a cionn. Caitleao
feap—Páirín Maoi—nuair naé faib an
tocaé ba pme leo ac óa bliain véas
aoir. Las lúbaé a t'fás rin an bean
éot asur an tpoé faoíal a bí ann, asur
iomda epuaótan asur anpó a nveacáir
épiotu as iapparó a muirgin las a
báil. Veirt mac Seán asur Páirín ós
an veirt ba pme bí aici asur nuair a
eannaoar amac pna véasa ní faib don
veirt eie flearcac ra bpáirte ba
óda innealltaige leigte ná an veirt.
Maor le aipeacár ar a faib ipciú ip amuis
aoi na scúram ní faib a páirín le fáil
sur punt ná psilling níor éaicteavar
uam so vpeabhláac ná so oit-céillíre.
'ionann aca táirín an meaoim oirde-amuis
faire uata ip láir an lae gléigil asur
nós ná ptoea níor éaicteavar ó táinig
annta ac amáin as aipeann an tóimnaig
sur camall beas ra ngeimpeaoí le linn
eaca ip pneaecta. Cé so faib an veirt
nuair comneálac asur aipe maíe aca ar
éib píginín a bfuigtoir greim uirí, asur
ó'n nsaoré nó ó'n ngrém a cóis piao é.
fódar com geannamail na óiair rin ip a
ppairde oir i do píubal lae ac é tcaect
leapna oiré; asur maorín le sap a véanam
ó comharpan i n-ainmip piactanair ná
bláir ní faib a mbualaoí ann.

Amác i lár mí na Féile Uiríste ear la so
 tóamnis ríoc tnom, ríúto ip so maib leac
 oíðre ar loé ip ar abainn móir-timceall. Ip
 coramail so nvearmató faillice eicín ra
 laos a bí ar neaps 'na éró as binn a' tige
 mar éom luac ip bí a maib ra teac 'na
 sctólaó tamall, o'éirig leip a éor a
 earraingt ar an sceangal agus le céb
 rníppaet a bí ar bun aise leas ré ar
 uorap, agus meapaim nár úeacair úó, agus
 amác leip agus an púcóg ar píleat leip.
 Oíóce rpeirgealaise bí ann agus b'airteac
 leip an scime boet ceat a éor agus amap
 a púl a beit aise. Bí ré bualaó earc úó
 réim—pointe paitceac ar tóur ac 'leip mar
 bí ré uol untairige ar an polup bí an
 t-amap a neapú aise agus anoir ip arir
 éurpéat ré scim máoróce ar.

“Éirigh má reató,” arsa Seán, “a gcur péac an é an laog atá rianaithe a gcur ná ré cuir iriteac ar air é a gcur cuir cipín ra lúib.”

ac ní map, píltear bítear. Com luac ir
fuair an laog amaie air ar so brát leir
com tréan i n-Éirinn ir bí na éiríde asur
óá féadur na éiríde é páirín níor féad
fé sa searri a éur ann nó sur bam fé an
bótar móir amaie ac má reat, ní raib ann
ac ní reairraie asur níor féad so raib
an laog óá bualaó ruar.

Bí Páiróin a gceannas ari de páir a céile
 ac má bí féin bí acair maic eacorra fóir.
 Trácanail so leorí oac bán a bí ar an laos
 agus ar an aóbar rin o'éirig le Páiróin
 san a leisean ar amairc i n-am ar bí. Da
 cuma le Páiróin é com fára ir a leanfao
 an laos don bótar ac oá mteao ré leir
 an concabairc a tabairc ari féin beao a
 rseal so dona aca, beirt. Mar rin féin
 bí ré teact ní ba goipe don laos agus
 dabta nó oó bí ré com gar rin oó gur fil
 ré beirt ar speime arbaul ari ac ir amlaio
 a baintí na cora uaró so gceairtí amac i
 nriaró a mullaig é. Bí na neite reo a'
 curí oíoc-mirniú agus moille ari agus ir
 amlaio a bí an laos a' baint amac pa
 gcomhlinc nuair ab fára le Seán nac raib
 Páiróin a' fillaio o'éirig ré féin agus
 oéamair ar bac reiran le don nriate curí
 ari ac oíreao le Páiróin. Amac leir so
 coirnéal na binne agus curí cluar ari ac
 ní raib le clor ac ciúmeap marbánta na
 horóce, agus é gac oú na talman níor
 féao ré oéanam amac cé'n taob a otus
 an beirt eile oíra féin. Curí ré beic ir
 beic ir beic eile ar ac beao ré com maic
 aige beic a' feaoíail ar an nraoir le beic
 a' glaorac ar Páiróin, aiae, fáir na
 freasra ní bfuair ré. Annpin curí ré a
 laóaircín in a pluc gur leis feao éol
 géar-feao a curífeao oéirtean oir oá
 mbeicea 'n acair gceairí oón té leis i.
 Freasrao an feao i gceann nóiméroe agus
 de réir mar oó tuig Seán ba léar oó so
 raib an té o'freasairí míle ó baile ar a
 laao. Siúo ar aóar é com tapairí ir bí
 na cora gur bam ré mac bairi na huótoige.
 Annpin curí ré feo eile ar Freasrao i rin
 agus bfacar oó so raib ré teact ní ba
 goipe don té bí oá freasairc. Lean ré ari
 bonn ar fónn a' curí feao ar ó am so ham
 agus an té bí oá freasairc oá tpeorú
 cuige.

Da ticeall do páirín amháin a coinneál
ar an laos faoi'n am seo óir bí na
coinntíní reaca a baint na scór de
mar gheall ar a beir cornócta ac ní úair
rin ip uile bí an sean-éleácta as na bonnai
7 an cpoiceann gheaocta iugim oícta, riúto,
ip nac nveacáto pé com tian aip ip a paáto
pé ar úinne eile. Bí a fíor aise faoi'n
am seo nafo fáta uair an cábari agus nár
gáto tó é féin a cup ven traogal.

Ói Seán i mbun a ainna nuair a fuig pé
air agus o'fobar dó tuitim air a fearaí
le teann réadaín agus raoltaí.

“A Páirín,” ar reirean éom luath ir ví
ré i n-ion labhairt, “cé’n cat maibh a ví
oirt a dúl éom fada ó baile an trát reo
u’oirdé agus san rnaite ve na reacht
n-éasdaig oirt ac vo léine.” Le na linn rin
u’féac Páirín éar a gualainn agus b’fear
dú gupab i an truibh céasna ví ar an te
labhairt.

"Óar fiaó," ar reiríean, go ríseamail,
 "ní mearpaim de réir coramlácta go bfuil
 mórán le maorúeam ar an sculaib atá oir
 féin agus marí veir an sabar le n-aóarúib
 "cá beirt aguib ann," agus rin é a d'álta
 a-sinne."

"Seo, reo," arsa Seán, "cuir uait an
magadh ní tréad camnte é ac féac an
éipeócaí leat a 'dul ponn an laos agus a
mheallaí d'aisle 'ré úeanfar tú." "Ir
beas an topará úinn a beic a púil le na
tuilleas éasais annreo i láir an fárais."

Le linn na cainte reo bíodair eirinn a tóir a trín de mílte ó baile. Ac éana bíodair a teannaó leir an laos agus i gceann ádair gearr o'éirís leo tól roime agus a páirú ar air. Cinn Dia naé paib faice óaoime amuis an trát rin o'oiróce ac éorúime bí a' faire caorac a bí le hué beirte. Don uime aca reo a énaic an éomlúct airteac agus an trínú a bí oíra.

Ní sáó a páó sup fánaoia leir an tóma
hamape ac baint amac com tpean ip bí na
scoirde; so sclaipéa an corann a baintí
ar na uoirí óa nuaigmiú 'na nuaio óa
míle bealaíge. Bí an laos a' teacé ar air
so beap peolta le linn an ama peo ac bí
an fuaét a uol so rmiop ra mbeip a b
óa peolaó. I bfuigpeacé ceitpe míle to
baile to euit puó mí-ádamail amac, apae,
a' uol éap teacé-beas nópa baló, a bí a'
bun na huéaíge an uair rin agus sup ar
eígm a o'feicepa é nó so otagá na muílae
—hoírelaó an uopar so tobann, fear uime
eioip an cómlainn agus an uipainn, éus a
péan upéap le fánaíde to puó eícm a bí
ná táma aici. Leir an tuairt a baneat ar
an scat, map b'é an cat a bí ann, ní baileac
a bí a fíop aige cé paib pé tabairt a aigte
nó sup bualaó de plump é faoi éopa an
laos. Le na linn rin ip coramail so b'aca
an uime bí na peapam ra uopar an beip
agus an laos a bí ar a haíaró anonn ar an
mbóap, apae, éup pí blaóó nime aipci a
óuipéacá na mapó. Ní paib don cópam
eioip an bóap agus teacéin nópa an uair
rin, ná so ceann blaóanta 'na óiaró, ac
óíoga móip uirge. Níop beas don laos
leac ar éuit amac le ríéan agus ríannpaó
a éup ann ac-uair. Map com luat ip éuala
ré an rípaéa a éup nópa aipci o'éipis ré
de cómíom talman so nbeacáó
o'eitpeois ílan-eapíaróa ar an taob eile
de'n óíoga. Anonn leir i mbéal a éinn
agus an leac-oíópe óa meilt faoi na éopa
aige agus cé mbeat pé tabairt a aíaró ac
ar móinín na íuimapaís áit a bí so han
éontabairteac an trác óo, píúó, ip so paib
pí loma lán de íúmaip 7 de éacó-puill.

B'áil le páirín é leanamaint agus bí leigean peata dá tabairt ar an tionsa uirge aise nuair a d'éirigh le Seán bapóis a chú faoi na lár air agus deamhan blar de páirín náró éigin géilleaó cé go mba deacair leir é.

“Tá pé com maíe úinn ceo a cor a
 éabairt do anoir, óir, mar bfuil as Dia
 níl i nroán cáipitáil 'na éionn,” agra Seán.
 “Truaḡ rin,” ar ra Páirín, “asur a
 bfuil d'earonóir ip ve fileáil fáiste agaim
 uairé ar feo na hoirde; e leigean uaim
 anoir ip a foisreáct ip tá pé do baile.”

“Níl leigear air anois,” arsa Seán,
 “agus ré ir fearr dúinn an baile baint
 amach óm tairt ir féirir linn.”

Úi fáitcior ar Seán dá mbogad ré ve
 páirín go mbarraíde i móinín na siú-
 raíse é agus nár deas uó an laos beir
 múcta i bpoll porcais san a dearbhráda-
 ionmhuin beir bapuisíte 'na ceannta. Nuair
 a fhoiceadair an baile agus iad i nveirleat
 na veiríe dá maic an mairie dá mádaí é.
 Úi ní 'na ruidé rómpa agus teime ar an
 ceallaic aic i pórtad mairie.

Nuair a éonaic rí an tOmar irthead aice
 iad agus an éoir a bí orda do rianannaró
 rí.

“Soirim ir coirreacaim ríob, ar ríre,
“cé ríob ríob nó cé'n crann marb a bí
orrait a bheir amuig an trát seo o'oróice ir
san ríadé orrait gur ríú ríadé a tábairt
air?

Ní baileac a tuis pí an fheadra, arae, bíodair ar cpié ó mullaí a gcinn go tóí bonn a gcor, rúó ip go mba fheall le cloí-fneacá a' tuicim ar bhoán cnaííail a gcuio fíacal ó'n ngréasó i n-aííail a céile. Cuiread a coitlad iao ac uá gcuipci a íaib u'íaoac leaptan ía teac oíca ní téioíóir áíur ní cloipíoe méar i gcluar áí ceol na bfiacal. Ní íaib íuioe íuáipir áí an mbaintíeabáíí bíoicé an íuio eile óen oíóce áíur ícail íaíé óen íaíóim ac a' íabáipí bainne íe íe n'ól oíóí íéime a íoioíeo moíú nó áíííann íonnta.

Nuair a cuairt Sean-Mhicil cproac a bi na comharde ar an gceann eile den baile—nuair a cuairt ré ar an bPortac ar maroin a scoinne cliaib monaró céapto a geobad ré i scaoc-poll ac an laog. Bi an véiró ann ac ní raib ann ac rin. Cuir Sean-Mhicil ircead ra gcliaib é agus o'arraig leir abailé é, cé go mbé a díceall é—sur cuir cóir teapa air agus ba gearr goirio—tar

éir bhaon beas nua a táirgíocht beir ipis a
coinneál leir-nó sup táinis moitú ann agus
so raib ré i nion bhaon bainne ól uair
féin. Níorb fada so bhfuair baintreabac
an maoir pteala so raib an laos ar fásail
agus níorb fan sí le corann a cor nó so
nveacáir sí 'na éinne agus mara gúir sí
nae agus réan ar Sean Míicil cnapac agus
ar pteact a pteacta na d'air ní lá so
maroin. Níorb éirí leir an laos ceat a cor
a fásail arís so tóí an lá ar violatú é.

Bí rseal eile, afac, a toul ar fuo na
bfuo—so raib Nóra Dab 'na coratú so
rám an oirde céatona; sup síl sup aipis
rí cnapléars eicín, sup éirí sí cluar
uipéí féin agus sup meap sí sup é an
"Rógaire Dub" a bí a coratú na poiteac,
sup éirí sí agus sup fuas aip, óir, bí
loinnir a dá púil a déanam poluir oi.
D'fórsail sí an uopar agus tús a rean-
uipéir amac ar an cnapatú dó.

"A Muirín mo éiríde tu" a veiréatú
Nóra—agus fúiréatú ríor le n-a linn rín.
Cuiréatú lám or cionn na láime eile ar a
glúiní, dúnatú a púilí, bameatú cúpla cnapatú
ar a ceann, bogaú a beal a d'ó nó a tpi ve
éurta agus tpuas an uoinam aici tóí féin

"agus mé mo fearam ra uopar céatú a
éirínn ar m'asatú anonn ac veiréatú uoime
seala agus fámliuiseatú uom a veiréatú com
háro le rseac póll an adartair." "Bí
veiréatú mói bán pómpa mac agus ní raib
i bhionnveannac éuracac ac laos
bliatona le naip. D'éiríú ré ve coméitrom

talman mar u'éiréatú éan sup rseinn ar
m'amap. Rug an veiréatú aicéatú eile ar a
céile agus bíoráir naí a véiréatú a coratúeac
agus i nionnac a Muirín mo éiríde níorb
beas uompá sac a bfacar san a tuille
feiceatú. Bí an ghuas na ream ar mo
éean agus dá fuair dá raib an oirde bí
an fuar-allur a' tuicim uíom agus cé
túisreac ar vean boct donraic é?"

Ac an "Rógaire Dub" an cnapatú—rín
é an t-ann a túsatú Nóra ar an scac a
uicéann tú? Bí céim bacamail ann
innreac mar a céile. Maroir le cébi
puo a u'éiríú dó pul má bí reatémam
caite bí fat maic bainte as Nóra ar a
curo féin ven rseal agus ní raib don dá
innreac mar a céile. Maroir le corin-
cata mar raib ríat aici ar ní lá fóp é.

TOMÁS Ó MANNAICÁIN.

SPLEÓDAR MUIŠ EO. An uapa cup
amac méatúgite. Peatúir Ó Meapán,
O.S., vo rseíob. Le fásail ó Muirín
Planngáile. Deatú a' uoirín ar 1/6.

Veiréatú uopar an leabair sup i "cana-
máic Muirín EO bunatú na rseilíní reo.
Níl ionnta focal nae bfuil lán-beo i meap
na n-ionuipí." "Da maic linn Saéilís
Muirín EO a feiceatú a' tigeatú i tpeir san
pó-moill ac ní meapamuro sup ríor uon
uopar an méro a veiréatú ré tuar. Cuium i
scap "um tpeatóna" (l. 48) "le rseí" (l. 49).
Níl "bíor féin," "na bliatanta
to caitéar," "rín, i sco. Muirín EO ar an
mbealac rín. Níl don loct oipé ac ní
don maic puo a ráo nae bfuil amlatú. Tá
plinní eile ar nóir "Dean Ní Seapáile,"
"caiteatú ré a tábairt vo na bonnai é
(l. 2)," nae bfuil lúiseatú le caint na
háite. Ir iontá leabair ir meap ná é reo
a fuair gairm mói—póime reo. Tá curo
ve na rsealca so veap ac tá oipeatú leabair
dá póit a' teact amac nó tagca amac
éana nae mói dá leicero a veiréatú cionn
nó ní veiréatú cionn ar bí aip. Tá a lán uopar
a' rseíob rsealca 7 b'feapir uóir an
comaple a tús "Tatús" tuar a glacatú
i. leabair pógáiteac ar eolur an tpuasail
a cup le céile. Annrín tiocfa an éisre
ma ham féin.

Teac Órta míc Cárta

An teac a raib uíoean ann vo fíanna fái
i n-annrín an gáirí, ní féirí a fáru fá
pócáim.

LEITIR CEANNAINN.

ní céarad so pórad

Tá an éoramlac ann so mbeir caint
agus cainmíat fá éing reo an pórtá amac
annreó. Tá ríat ann, agus ní lúga leo
an ríoc ná cuing ar bíe dá laigeatú. Oaime
eile, agus dá mba rúgán rneacta an éing
céanna ní rseailí dá nveóm i. So
veimín féin, ceapfa ar lánamam nae uoime
pórtá iat cor ar bíe, bíonn ríat com
ceanamail rín ar a céile.

'Sé an uime boct veatú ir lúga
contabairt aip, maroir le pórad. Sa
scéat uol ríor ní bíonn ré vo-fáirta. Nuair
tígear an fonn pórtá aip amac leir ar
lois mná a u'feiréatú dó, uap leir; agus
má' é an t-uirge bfuilte ac a n-óán uó
i n-áit na mná bí rsealann ré a éiríde.
agus ní bameann ré dá tpeirí é. Uogann
ré leir so háit éisín eile agus so háit eile
aip nó so n-éirídeann leir.

Abair so bfuil veiréatú ann agus
so scuirtear an éiréatú aip cé aca ab feapir
leir, reanr so n-abpóca ré, mar uobpáit
ar ócáit ve'n tpeirí reo éana, so mb'feapir
leir Caipríona, ac so mba éuma leir cé
aca.

Ní bíonn don pleatúeac ac baint leir
an té acá boct, agus ir minic pús agus
fáram incinne aise.

Sé an mí-áit é sup minic iat reo ir mó
cúir aca ar a céile pul dá uoprtar iat ir
mó fuat dá céile nuair cuirtear an éing
oipa. Mar,

"Nuair tígear spát mói

Sé ir uóis so leanann uó fuat."

Ir uol tpuatú a bfuiríor reo, mar ir
ionuipí jún maic aca. Ceapann ríat sup
aingeat ar na fíatíir an óis-bean nó so
scuirtear a curo gnó éun cpié ac Cúpró.
Sup pabpae bpeas glégeat nó pór ra
ngáiríon i. Ac feictear uóir anoir sup
laea beas bán acá aca i leabair na heala
ar an scuan.

Tá oipa reo a mbíonn féit na fíiréacta
ionnta, gró náir céaradair uoim na u'éact
aipam, agus ní móiré so sceapáit so
veo. Mapa buan an spát aca ríat tá
contabairt mói ann.

Annrín, tá an té ann a mbíonn bealac
veap leir imeap comluatúir an baile, ac
sup reapir a gnúir ar a veiréatú teallais
uó. Bíonn ré gliontúeac sealgáreac
leir an scuirpíam, ac lám ná cor ní
corpóca ré dá curo féin, mar uotúga
ré iapreac dá cor ar an scac anoir agus
aip. lób, agus bíor ré ann ir ní féatúat
ré cup fuar le n-a leicero reo.

Tá an uime ann fóp agus ní túirge

pórtá é ná so uopuiseann an éumí as

uoprtat in a incinn; agus an rean-buacáil

as cogar in a cluar, dá ráo ler sup mói

an feall náir fan ré rseacám eile so

bfágaó ré céile níba feileamnaige. Sup

enapáire pamap beaitte, nó cuaitte caol

caite acá aise. Nae bfuil rseam ná plaet

as uol léi.

Tugtar éirteact uó reo. Sgairtear

rolur na uopé-incinne ar na mion-puoa

ruapáca náir tugatú fá veapra éana.

Cuirtear fá mionpocán an mí-púin iat.

Uopuiseann veirteac agus glonn ra

scoróre, agus clampar ir eapontar ir

bair oipa reo.

Oaime uíomaoime ir mó iat reo, mar

níl ríat ann ir gile leir an rean-boc

uapac ná iat. Bíonn an t-uabair agus

an bfuil as gabail uóir, agus bíonn lúge

uó réir le n-a scuro rmaointe. Uopé-

uoime fánaea iat a leigear lán-rsót le

n-a scuro mí-míanta.

Ac capéir an tpuasail caite ré so bfuil

an éinneamam ann, maroir leir an sceiré

reo.

Donuiseatú sup blac bog ro-mílte é an

spát, náir mói uó tear agus rolur agus

beatúeact. Nó cuirtear i scomórtar

le rplanc teme é, sup uol uó coisile

agus réreac le so scoinneócaí an té

ann, san éaint ar bíe ar uapir-lapair a

ppreagatú ann. Abair sup veapnatú é reo,

agus sup féalúig ré capéir vo míle uóicill.

Feapacé réalt na marone tús írlú ar a

curo roillre vo réir a céile. Feictear
uic so bfuil ré as uol ar or comair vo
uá púil.

Níl don uoitgear ra paozal ir cnapóre
ná é reo. Níl cúir bpoim ann le n-a aip.

Má cuapúiseatú bun na rpeipe bí cinnce
so bfuiseatú ann an uime eile ir cionntac
leir an pmál vo tuit ar an réiltín órta ir
gile le vo éiríde. So bfuil rseale an
uime rín dá múcatú ir dá plúcatú ir dá cup
ar ceal.

Agur mo lom ir mo léan! Ir amlatú
acá an rseal agam féin fá lácaip. Ní
cadair uom veiréatú dá céile, mar ní lá dá
uicéim amac as uéanam aip uom féin—
puo a ceapúiseatú so gair uaim—nae
scapair liom buacáilí óga an baile agus
rpuoir magatú oipa. I leabair tpuas a
veiréatú aca uom ir amlatú acá bpoit a scoróre
oipa. Cé'n uopar ac ba cáipre cléir liom
iat pul uáir pór mé. Ní bpeas nae bfuil
ruapáit agus claitreac ac baint le curo
maic ve'n cine uoanna: Na hóg-mná féin,
ar seil leo mé i scomúre, éim fuas an
gáire oipa agus iat as uol capm.

Bíor ir so bfuil cuma uopata oim ní
call an uopé-rín a noctatú com mí-múinte
rín.

An fear eile acá ra ceac ir pociar leir
an mí-áit. O'n scéat lá ar leas mo vean
púil aip bí cuapim agam so raib mé réir.
Ní hé sup tpeis rí ar áit na mbonn mé.
Ac u'apir mé acpí uipir, bealac léi ar
nóir éuma liom. I reo a fanntúis com
móir rín mo comluatúir uapir, ir cuma léi
anoir ann nó ar mé. I reo a beapratú fúil
a éiríde uom níl uaití anoir ac ríor-caint
ar an bfeap eile, san fúil an rmaoine pan
scoróre rín oim-ra, com fára a' ir léir
uom. Agus le bair ar an oic réapir veiréatú
rí sup mar seall ar a veiréatú com copamail
liom-ra so bfuil rí com ceanamail rín aip.

As iapratú mé a uallatú le leirégeal
bacac acá rí.

Dá mbeatú don éoramlac ann ní tóis-
rinn uipir é veiréatú. Ac ní. Fear san
focal in a plúic aise a cup i scomórtar
liom-ra a bí in mo élab muilinn aipam, an
lá ba meap mé. Fear glan-orsapra mar
mire a cup. scompráit le pucacán nae
bfuil cappáingst na scor ann. Fear com
maol le uó éipce le hair mire a bfuil uol
veiréatú ve éatúg oim.

Níl ann ac veapir bpeas.

Agur dá mbeatú bealac leir a caiteoacatú
le na mná beatú uopar aici, mar veirtear
sup minic spánna féin spéannmair. Ac
níl. In a fac coolaca reatú caitear ré an
lá bunáite. Níl uéanam inníre uó ac
coolatú agus ól. Sead, an t-ól! Comm-
eócatú ré rovar ar pápáirte as cappáingst
óil uó. Bíor ré 'na meapón oirde nó
bíor ré 'na lá ar éisín, nuair glaoatú ré
ar an mbuicéac caitear fpeartal aip. Dá
mba corpós é múcpaí i ac a n-ólan ré a
bualatú uipir. Agus mara uotúgair áip
aip so haibéil cuiréann a glóir gíorgán ar
na ríat.

Sin agatú é an fear a táinis uoir mé féin
agus spát seil mo éiríde. Agus ní
feicim don laigeatú ar a cion aip.

Ní bpeas nae uíamair uo-túigite an upeam
iat na mná! Cinnpóir ar an rean-uall
gile.

Ac cé'n cadair uom veiréatú as clampán,
fá ráo ir supab é an t-oirge ós féin acá
i sceiré agam, agus nae plán uó an ráite
fóp, an fear boct.

SUAIRE.

Tá an cae ir ir feapir i sconnaeata 7 so leir
neite eile acá maectanac le fásail i uicé

Monica Níe Donncaða,
SRÁIO ÍRTO NA SAILLÍNE.

Teac na holla

SRÁIO NA SIOPAÍ,
I NSAILLÍN.

Cuiríú le uéantúir na | Cultaí ó 70/-
héiréann 7 rábail aipgeatú. | 50 uicé 130/-

"Fáinne an Lae."

Páiréar oifigeamail Connrad na Saeóilge. Má'r Saeóilge tó, ceannuis agus léis Saeóilge reachtain é.

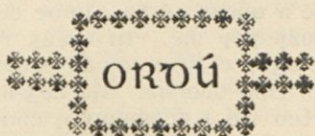
Síontús: (le n-íoc poim ré)

blíam 10/10.
leat-blíam 5/5.
ráite 2/9.

leatanao do macaib léiginn ann Saeóilge reachtain. Téarmaí rpeirialta do Craodaca, Coláirce, Scoileanna.

an baimisteoir,
25, Ceannós Darnell,
at cliait.

An Stoc 7 an Ceannós

Don

mBaimisteoir,
Coláirce na h-Iolrcoile,
na Sallimhe.

A Capa,
Cuir eugam cóipeanna
den STOC 7 AN CEARNÓS Saeóilge mí 50
ceann.

Ainm

Seolad

ÉADAC SAEÓILGEAR ar feabhar le

faóil ó

PROINSIAS MAC DONNCAO 7 A COMH,
: : 1 nSallimhe. : :

A cuir olútar i gcomharde le veantáir
na hÉireann a cuir 'un cinn.

Proinsias Mac Conmáir 7 A Comlué.

Díoltóir 7 Reachtóir
Tae, Fionta 7 Beata.
1 nSallimhe.

Mí 50 le doimne a ráo ná bfuil earrad
—oúccarac 50 leor annreo.

Féac! Réir 50 luac;
"Cúirt, Múinteoir."

Lám-leabhar é seo le h-ágaró múinteoir
í coile,

Ádhar múinteoir agus doime a bfuil don
baint aca leir an aor ós

An gráinne mullais de Saeóilge Connact
A beap ann!

COLÁISTE ISHÁIDE NAOMHTA.
(Cumann Ior.) : : 1 nSallimhe.

Coláirce loip-meadóirac é seo a bfuil
ceasars dá tabairt ann ar na craodaca
hlolrsoil nó a tuit i n-éadan gnotha tráct-
ceannaigeacta. Aipe ar leir dá tabairt
fogluma a cuipear tuine i gcuic a tuit 50
do garúir ósa. Páirce báire ar eúlaib an
tíse. le Saeóilge uile ugoar fásail, ríob 45
an aircinneac.

TEAC DOIDEACTA

Ait teacthar le hais laetanta

uí monzáin

CÁRNA.

raoipe. Tá comgar reoltóiracta.
báidóiracta 7 rnáma ann. Iar-
aiceact locha 7 páirge ann. Tá
toíga Saeóilge 45 'eúle tuine ra
teac.

SÍOLTA AR FEABHAR,
AGUS SAEÓILGEAR AN OCEARTUIGEANN
le fásail ó
MAC OSGAIR,
1 mBARR AN CALTA, 1 nSallimhe.

Tae, Fionta, Díoltóir, Cuile Sóir ar
feabhar.
miceál breactnac,
An Ceannós, 1 nSallimhe.

Níl don triopa m'í n-éad a bfuil n'íor mó
earraide Saeóilgear : fásail ann ná 45

A. moon, TECRANTA,

A díoltar cultar fear, hata. ban 7 Saeóilge don
troic éadais feilear o'fe. bean, nó
páirce.

FÍORSÍONTA EGLINTON, 1 nSallimhe.

TÁ

AN SAOCH ANIAR.

A ríob

Tomár ó máille.

le fásail ó

COMLUÉ OIDEACAS NA
héireann.

Trí ríilleaca acá anoir aip.

Duine ar bit a ocartuigeann "An
Stoc 7 An Ceannós" uair, nó ar maic leir
ruasrao a cuir ann, ríobad ré 45 an
mbaimisteoir .i.

Tomás Oiolán,

Coláirce na h-Iolrcoile,
1 nSallimhe.

Trí an bpoirta - - 3/- ra mbliadain.
" " " - - 1/6 ra leicbliadain.

Maipir le Saeóilge ádhar ríobad a ceidear
ra bpaipéar cuipéar ríobad 45

Tomás ó máille,

Coláirce na h-Iolrcoile,
1 nSallimhe.

AN STOC 7 AN CEARNÓS

DEIREAD FOSMAIR 7 SAMHAIN, 1925.

An Sall longantaó

Tá ádhar riar i gConamara Sall ríob
ainm Dectr. Ir aipeac an t-ainm é agus
ir aip an tuine an tuine coir a bfuil ré
aip. Ir ar an gCnoc Duirde acá ré ma
comharde. Tá an baile fearainn rin dá
fíor agus cúis mile riar ó Sallimhe ríob
Salla agus Cáma, agus ir goipe do Cáma
é ná do Salla. Ar an taobh ceap de'n
cnoc, nó de'n tuine talman, acá aipead
Dectr. Talam ríob cloac móiteac
agus é ar fad nac móir clúitige le fíaoe
'reao talam na háite. Ní bfuigeao Sabar
sneim a bfuil ann, deapra, agus níob fíu
leir an scóir 5 írlu ann. Don tuine
aiparí dár cuipéar fíaoe ann níob fíu leir
panaet, nó b'éigin do mteact ar mipe
agus an t-oipar aipar Saeóilge—nó 50
oíamig Dectr.

Tá buao 45 an talam. Tá an móir gan
a bfuil doimne in don áit agus tá leapú le
fásail ar an tráig a mairbigeann an fíaoe
agus a cuipéann fíaoe glar agus reamair
míob 45 fíaoe ma áit. 'Sé an leapú an
sainm ríobgeac a bfuil aol 50 páirge
ann. Acá trí bliana ó foim ceap Dectr 50

bpaipéar ceannite uball ar leiceann an
cnuic agus 50 mbeao coir do'n uballgoir
ran móir agus é leapige le sainm na
tráig. Ní ríob tuit amú aip. Cuir ré
naoi scéao ceann uball agus o'fíaoe
tar cionn, agus ir feapir 50 míob a n'íol
toipar le fásail aise. An gíoban talman
a bfuil na ceannite tá ré co glar le Cnoc
na Teampac. Ar an ngíoban rin bí an
fíaoe 45 fíaoe ceirce bliam ó foim. Taob
amúic de cláirce an uballgoir tá an fíaoe
fíaoe ann. Tá an dá cineál talman le
fíaoe ríob le céile, an talam glar a
bfuil fíaoe maic agus reamair míob 45 fíaoe
aip, agus an fíaoe fíaoe. Ir iomra míob
acra talman fíaoe b'fíaoe in Iar-Connacta
agus dá gcuipéar leapú de sainm na tráig
aip b'fíaoe ré fíaoe agus reamair tar
bapra na míob.

Ir iongantaó an fear Dectr agus ní
taip le n-a bean uapail é. Tá rí co
oúitigeac co heataoanta leir fíaoe. Ir
iomra cineál toipar a b'fíaoe ríao de'n
craob, ríoban, cuipéar, caora an
lógánaig, ríoban ríob agus ríobanna a
feilear do fíaoe. Rinneaoar le páirce anuap
3,500 punt ríao. B'fíaoeaoar é agus
cuipéaoar ríao i bpoir glóine é dá ríaoim
fíaoe agus ba deapra a n-obair a fíaoe le
ríao, le feabhar bíob.

Ir clor uíam náir eug Comiríon na
Saeóilge cuipéar ar an gCnoc Duirde cé
suir cuipéar i gcuil oíob suir ann a bí an
Sall longantaó acá i gcuir agaim. Níob
míob uíam ceact a fíobuim uair agus ir
cinnite 50 b'fíaoeaoar a ceasars do muintir
na ngabaltar beas ar fíaoe éiréann. Tá
oipam ann a'fíaoeaoar nac b'fíaoeann Cona-
mara do'n éine doanna. Tá cúl cuipéar ar an
ríaoe rin 45 Dectr. 50 maip ré beo.

RÉIR ANOIS.

spleoaoar muigeo.

ÓARA CUR AMAC, méaoiige.

peaoar ó mearáin, O.S., do ríob.
Só-léige; coir-ceanniteac; speannmar.
Cainnte na noime bun agus báir de.

Do ríoban An t-Áirí. A. Ua Cláirín fíaoe
an scéao Cuir Amac. Ir leabhar ceap
gleoite é seo do ríob ríob agus clóo
agus ríao cainnte. 'Sé an leabhar ir
feapir é a léige le ríao maic aipiré."

le fásail ó MESSRS. FLANNERY & CO.,
Beatac a' Dóirín.
1/6 a luac.

An Siolta Dub

A SGRÍOB

miceál ó máille

le fásail ó

COMLUÉ OIDEACAS NA héireann,

89 Spáran Talbóirí,

baile áta cliait.

leat-coipom a luac.

Buacail boet ra nSaeóilge nac
b'fíaoe ríob beata aise ná foim aip an tír
a fásail. Cúis bliadain ir fíaoe o'aoir acá
ré agus bíob ré toiteanac obair ar bit
a deanam le sneim a bfuil a fíaoe. B'fíaoe
Saeóilge ar bit i noon congnam agus
cuipéar a tabairt do? Cuir fíaoe aip
"nemo" ran Oiríse seo.

An "Lucáma,"

Máir maic leat ROTAR maic a rinneao
n'fíaoe ríob cúis

oomnall ua buacalla

imúig nuaoe.

Dall mac Cuarta.

fáilte don éan.

Fáilte don éan ir binne ar éraoib
 Labras ar éionn na otop le grém;
 Dam-ra ir fada cuipre an t-aoisail
 Nac bfeiceann i le teact an féir.

Cluimim gró nac bfeicim a gré
 Sut an éin d'arab ainm cuac;
 Amáic uirí i mbarráí géas,
 Mo cuipre géar nac mire fuair.

Sac neac dá bfeiceann cruic an éin,
 Amáic éipeann deap ir tuaró,
 Blac na otulca ar sac taob—
 Oib ir aobinn beic dá luac.

An tAmráin.

Mo cuipre nac bfuair buair ar m'amáic
 O'fagail,
 So bfeicim ar uaignear uairle an
 Duilleabair as fár;
 Curo de mo gruam nac ngluairim cun
 Crannig'e le cad
 Ar amáic na scuac ar bhuac na coilleac
 So páin.

Séamus Mac Cuarta.

Dad é Séamus Mac Cuarta (An Dall
 Mac Cuarta) a rinne an dán beas álainn
 reo tuar, "Fáilte don éan." Ir as
 éagsaoin a daille féin a bí, as déanam
 tpuaisge do féin faoi nár féacó ré amáic
 o'fáil ar an éan ba binne ar éraoib.

Tuáinn ann agus amáin, rin é ir ainm do'n
 fuaim reo pan bfuirdeact. Tá tui buac as
 an dán ro le Mac Cuarta. Tá cruinneap
 focal ann. Tá rmaoineac doiman, roileir,
 roingre ann. Tá léirú ar an scuac ann.
 De réir mar téidear rinn i ndomne inr
 an nSaeóilg éirdear uinn so mbionn
 siortact, gontact agus binneap cainne
 inr an rápfildeact, agus so raib ré ar a
 scumap as na filí ab' feair an teanga a
 éarac ar a scumaple féin agus móran a
 ráo i mbeagán focal, agus a ráo so
 roileir.

An rmaoineac, nó áobair an dain, tá ré
 ar éeann de na háobair ir mó as na filí,
 tpuaisge do'n dall. 'Sí an daille an
 éinnúint ir cuairde, b'féirir, i gcrann an
 uime. Cé do ir cóirca a cóir a éagsaoin
 ná do'n dall agus é féin in a file? 'Sé
 a móirgeap eapair na rú, agus ir air
 féin a luigear an bion agus an boctanar
 dá báir. An uime coitcianta ní móirdeac
 ré an daille mar móirgeap an file dall
 é. 'Sé mian an file an áilne, áilne na
 mblac agus na gcrann uapal, áilne na
 rpeir, na mara ir na pléirde, ceileabair
 na n-éan, gleirdeact páirí, rnuac na
 háilne ar ágaró mná oige. Tuigear sac
 áilne aca do'n file agus airgeann ré an
 féirpian ma éirdear nuair nac bfuil ré i
 noán do lán na rú a tabairt leir, mar
 beac i noán do dá mbeac na rúle aige.

An Dall Mac Cuarta níor éaoin ré a
 boctanar, ná an éeim rior pan raogal a
 tug an daille do. 'Sí an áilne a bí as
 déanam buadair do—ceileabair na
 n-éan, cruic na cuac, an t-éan ir binne
 ar éraoib, agus uairle an duilleabair as
 fár ar bhuac na coille.

An léirú ar an éan tá ré so deap.
 Labras ar éionn na otop le grém, agus
 tis rí le teact an féir. Ir clor do'n file
 sut an éin, an t-éan ir binne, d'ar leir,
 ac a gré ní feiceann ré. Ní féirir leir a
 feicail. Cloireann ré sac uime dá
 bfeiceann i as cainne uirí. Ir oib ir
 aobinn beic dá luac.

Cumac an dán inr an mbliam 1707, nuair
 a bí leat-trom Fall ar guilne Saeóal.
 Rugaó an file timceall na blianna 1647 in
 áit éicint pan taob ó tuaró de Cúige
 Laighean, agus o'as ré timceall na
 bliana 1732. Tá an éeac curo o'Amáin
 Seamur Muc Cuarta cuicá amac le tamall
 beas as an áair loicán ó Muirdearais.
 ar dá rúillins. Tá leabair eile o'fíirdeact
 ó Connrae na Míre, ó Connrae Luginairó,

agus ó Connrae Áromaica, cuicá amac as
 éamonn ó Tuatail, agus rápúgeann ré
 sac leabair d'ar cuicéac amac le hoct
 mbliam le fíntact fíirdeacta agus le
 feabair ríoláirdeacta.

"Raimn agus
 Amáin" ir teirdeac do agus leat-cóiróin
 an luac. Ir ar an leabair ro acá "Fáilte
 do'n éan" dá baint asainn. Níor móir
 do leigheoirí an páiréir reo eolar do cup
 ar curo de'n rápfildeact acá le fáil inr
 an leabair ro le éamonn ó Tuatail.

TADÓ Ó CEALLAIS.

Cuictear i gcomóir leir an dán tuar
 le Mac Cuarta an dainin le Raicteir:—

mise Raicteir.

Mire Raicteir an file,
 Lán uócair agus gráó,
 Le rúle san rolar,
 Le cuinar san cráó.

Dul riap ar m'airtear
 Le rolar mo éirde,
 Fann agus cuipreac
 So veirdeac mo rúige.

Féac anoir mé
 Agus m'ágaró ar dulla
 as reinn ceoil
 Do pócaí palam.

leabair nua.

SEARR-SAEALTA SRINN.

'Seo leabairín an deap acá cuicá le
 céile as Seán Ó Ruatáin, agus acá le
 fágail anoir ó Míceál Ó Maoláin, M.E.,
 110 Fáilce Sciopáin, áit Clia. Tá or
 cionn dá ríol ríealta bailighe le céile
 ann, agus má téartuigean gréann agus
 fáilge uair fáis agus léis é. Tá toga na
 Saeóilge ann ó túr so veirdeac, agus, ruo
 ir iongantac, ní éar éirde deapmaro
 clóóora ann ar fad. Tá ré an-feileamnac
 le h-ágaró na ríolte mar ir ríealta a
 scuipreac uoime ósa an-t-rúim ionnta acá
 ann ar fad. Ir tpuas nac scuipreann an
 t-uóar na ríolra bpeáigta a bí aige inr
 "An Scoc" agus inr "An Doman Cuir"
 amac i leabair ffeirín, mar táim lán-cinnce
 so mbéac glaoac móir air. Níl ar an
 leabairín gleirde reo ac ré pígne.

OIDE.

TUGAID DÚR SCUID ÁRAICIS DO'N

CUMANN SAEÓEALAC IS FEARR

AN CUMANN IDERNAC INSIURALA

TEÓ.

1 n-ÁGARÓ TÓITEADIN ASUS COITCINNE.

Píom-Oirg—48 7 49 SRÁID AN DÁMA,

ÁIT CLIA.

NÁ POLASAITÉ IS IOMLÁINE LE

FAGAIL.

COLÁISTE NA MOLSIOILE,

— 1 nSAILLIM. —

Craob de lol-ríol na héiréann.

Áro-ordeac le fágail innti ar na i ol
 uántai, ríol teangaca, ealadain, tráct
 7 ceannaisgeact, ealadain an leigir, reil
 deapact, 7 innealltóirdeact.

Téarmai gearra ar leir
 fa comair oirí ríolte.

Le sac uile uóar a fágail ríoltear as
 an meadránairde.

CORMAC MAC AIRC AGUS
MANANNAN MAC LIU(A)

"Tá ré i n-am ágar-ra reul inreac
 uinn anoir," arpa fear an tige le
 Cormac. "Má tá do reul ríol beir
 treap ceatramac na muce bpuicte nuair
 a beap veirdeac an réil asainn." O'innir
 Cormac uóir apoon mar fuair ré an
 éraoibín ríol agus an buair ceoil a bí
 innti; agus mar éail ré a bean, a mac ir
 ingean éirne, Caipre agus áilbe.

Nuair a bí crioic ar an reul aige bí an
 ceatramac bpuicte. "Ir tupa Rí Cormac
 Mac Airc," arpa fear an tige. "Áit-
 nigim tú toirce do céille agus do éirion-
 naicta." "Cait do píoim anoir," ar
 reiréan, "Níor éail mé biac áilam,"
 arpa Cormac, agus san liom áit beiré." Ní
 túirge bí na focla rin amac ar a beul
 aige, ná mar o'fopreail Manannan Mac Liu
 uopar na bpuighe ba goirge do, agus cé a
 tiucraó irteac éuca áit bean Cormaic, a
 mac agus a ingean.

Ir cinnce so mba ágarac iao Cormac
 agus a comluadair nuair a fuir ríol ríol
 as an bfeiró a leas Manannan Mac Liu or
 a gcomair amac. O'innir Manannan gupab
 é féin an t-óglac a capac ar Cormac 7 a
 uíol an éraoibín ríol leir. Míng ré do
 na hiongantair a connaic ré ar a bealac.
 O'innir ré uon áro-Rí gfeirín an éail a
 bí le baint ar reul an marc-pluac a
 connaic ré as cup uíon ar an teac le
 clumac eunaca, agus nuair a cuipre uíon
 ar leat an tige, so mbíor an méro a
 cuipreap ar an leat taob rin fuatughe
 pul má tiucraóir ar air leir an gclumac i
 gcoir na cooa eile. "Ir ionann é rin,"
 arpa Manannan Mac Liu, "agus bapamail
 an air uáin, mar an uair a téidear ríol
 amac ar a cóir, bíonn an méro a o'fagadair
 i n-a noiaró ra mbaile caicte ar a teact
 ar air uóir, agus ir mar rin uóir so
 ríolpúirde.

Tarabain Manannan Mac Liu cuac óir do
 Cormac. "Tá ré de buac as an scuac
 rin," ar reiréan, "nac bfuil biac dá
 feabair dá n-áirpáir air nac bpuigheap. Tá
 buac eile aige ffeirín, ar reiréan. Má
 hinnirtear reul bpuigheac ór a éinne
 bpuiréar i n-a éirde curo é, agus nuair a
 hinnirtear reul fíinneac tiucra na
 éirde cooa i n-a éille, agus beir ré plán
 arir.

"Tabair deapbúac doim ar rin," arpa
 Cormac. "Deunpao agus fáilte, arpa
 Manannan. An bean reo a tug mire uair-
 re, bí fear eile aice ó tug mé liom í," ar
 reiréan. Ní túirge a bí rin ráirde amac
 ar a beul aige ná mar éit an cupán i n-a
 éirde curo ar an uilár. "Ir bpuig rin,"
 arpa bean Manannan. O'innir ri an fíinne
 pan méro rin, agus nuair a o'innir éuaró
 ceatramna an cupán i n-a éille arir, san
 ríolte, san maimnt, áit mar bí ré ó túr.
 Taréir rúiréir uóir éuaró Cormac, a bean
 ir a élann, cun covalta. Nuair a uóirg
 ríol ar maron uíolra i o'eamair na Ríog,
 agus le h-air Cormaic, bí an éraoibín ríol.
 an cupán o'raoibdeacta, agus an reáireuo a
 bí ar bóro Manannan.

Deir uoime léigeannta so raib Cormac
 react mí ar baile, áit ba reiréar do féin
 nac raib inr na react mí rin áit mar beac
 lá ir oirde.

TOMÁS UA CONCEANAINN.

(A) Siota ar "SEODA NA SEAN," curo
 a do nac bfuil ríol 7 scló. Ar Miall
 Naol-Siallac a beiréar as cup ríol
 pan céuo o'púct eile.

SGORUIDEACTA SA SCOLÁISTE.

Beir SGORUIDEACT DIA CÉADAOIN AN ZIAD
 Samain i gColáirte na hIolríoile, SAILLIM,
 7 éille céadain ar feac an gaimpú dá
 mberó an Coláirte ma fuirde. Beir comáir
 7 ríealairdeact ar bun ann, amáin 7 ceol,
 7 beir míle fáilte ann poim sac Saeóilgeoir
 a fepap a tigeact.

Seán mac Congnáma

Bí Seán Mac Congnáma 'na coimhneú ar taobh a' bótair i mbochtán uaigneach, é féin agus sean bean aorta de máthair. Fear san maic san mairin a bhí in Seán naé n-éileoach don buille maitear a déanamh ar fear a faoigil. Bí a dt-ruoict air. O'fás rin anpós agus boiceanaict ar féin agus ar a máthair. Ní raib a' ceartail ó Seán ac rpoirt agus caiteamh amuise, ceol agus pléiraca agus ir' do rin a bhí ré a' tabairt aipe. Na ceannra rin, bí Seán na togaib bairteora.

Don oróice amáin, bí Seán a' tigeaict tá cuairt mar ba gnár leir. Oróice breas sealaige buó ead i. Nuair a táimis Seán abailte, bí a fupéar fácaí bhuicte noime. Cuairt dá n-ite. Ní raib don crolar aise. Ní raib coimneall ná ola móir pa teac. Mar a raib cé bu ciontaige leir rin. Ní raib tadra pa teac ac a' boiceanaict agus naé i a tuill pé. Le polar na sealaige amuise as a' doirar a' u'ic pé iao.

Táimis fearr éar pan am céadna. Labair ré le Seán go muinte mánta.

"Óa mbuó é do toil é," aoiré pé, "a leigreá piora den bótair uaigneach reo ruar mé."

"Leigreá," aoiré Seán ar a bpointe. Ní tuine le don nruine eiteac a bhí in Seán. Suibail ré i n-éinuis leir a' bpear nó go nveacáir pé tuairim r' ceactraíma míle den bótair leir.

"A bfuil tú rác fáda anoir," aoiré Seán.

"Á muiré," aoiré a' fear, "ní hé rin an gnó a bhí agam oíot éor a' bit ac go uicteá a bualaó báire liom. Cuala mé go bfuil tú t-an-fear a' bualaó báire, agus tá dá pluag agam a' uol a' bualaó báire i n-ágaró a céile agus beir fear raogálta ar fácaí don taobh."

"Arú t'anam as a viabail," aoiré Seán, "cé an fáca ná uubairt tú liom mo cumán a tabairt liom."

"Ó ní earbair cumáin a bpear oir," aoiré a' fear.

Suibailteoir leobta annrin nó go uicteáir ar mácaire breas fárraís leatán péiró. "Annreo a bpear a' báire agam," aoiré a' fear. Ir Seair annrin go bpeara Seán dá pluag fear. Ir iao a' dá pluag reo a' uol a' bualaó an báire i n-ágaró a céile.

"Cé aca pluag a ráca míre leir," aoiré Seán.

"Ir é reo pluag Connaicta," aoiré a' fear, "Ir míre an ceann atá air." Ir leir a' pluag rin a rácair cupa.

Fuair Seán cumán.

"Anoir," aoiré a' fear, "ná buail a' liachóir nó go n-oruige míre uic é."

Torais an dá pluag annrin a' bualaó an báire i n-ágaró a céile go fuitteac. Bí oíocar ar Seán cun a uol 'un báire é féin, ac ní bfuair pé a' t-oruú fóir. Bí pé a bpeactú ar fear acaí fáda ar a' dá pluag a' bualaó an báire i n-ágaró a céile agus san ceactar aca a fácaí na buactála ar a céile. Fá ueréacé tús pé fá ueréa go raib an taob eile a fácaí na buactála ar pluag Connaicta. Bí a éoride bhuirte nuair naé raib ceao aise a uol de cabair ar pluag Connaicta. Bí fear raogálta eile ar a' taob eile agus bí pé cumarac a' bualaó an báire i n-ágaró pluag Connaicta. Ir Seair go uicteá a' báire com fáda leir.

"Déan do uicteall anoir," aoiré a' fear le Seán.

Ní ueréa Seán ac don buille viabailta amáin a tabairt don liachóir agus a cuir amac ar a' taob eile o' don iarrair amáin. Bí an báire buailte. Bí pé gnocúste as Seán. Táimis an ceannpúirt agus éar ré lán le Seán.

"Ir tú an fear ir fearr dá bpeara mé amuise," aoiré pé.

"Tóbar naé nveanpáin mar ar bit uic-re mar seall ar an moill a coimnig tú oim."

"Ó bí fíor agam go nveanpá na gnóca

a coimhneú," aoiré pé le Seán. Tús pé luac a fácair go maic do Seán. Sgriob ré leir annrin agus uim pé ruar i agus tús do Seán.

"Raca tú abailte anoir," aoiré pé le Seán, "agus ráca tú a coiblaó. Teair-tuigean coiblaó na horóice go sear uair mar ir maic atá an oróice raotruigste asao, ac com luac agus éiréacáir tú, tabair an leir reo cuig an tigeapna talamhána."

"Ó," aoiré Seán, "níl don gnóca agam a' sabail na hoire, mar níl fíor agam naé mé a marbú leir a ngunna a uéanpáir pé. Tá an ueréa-sgrain aise oimra mar níor íoc mé don púginn éor leir le cianta."

"Ná bac leir rin," aoiré ceannpúirt na nveanpáir, "ac tabair cuige an leir a' uéacé eicín dá mbuó é an cuma a seairteá irteac ar an uiláir cuige i. Míre i mbannai uic com luac agus leigre pé an leir go mberó mear agus omóir aise uic uaró rin amac."

Cuairt Seán abailte agus cuairt pé a coiblaó. Ar maroin láir na máireac com luac ueréa Seán o'imig leir agus an leir aise go nveacáir pé go tús an tigeapna talamhána. Ní raib na ruiré noime ac an cailín.

"Ar éirí an tigeapna fóir," aoiré Seán.

"Níor éirí," aoiré a' cailín ac ir seair go n-éirí."

"Tá leir agam annreo le n' ágaró," aoiré Seán, "agus bpeair uic dá mbuó é do toil é i tabairt cuige."

Rug an cailín ar an leir uaró agus buail rí ruar a' rcaigre go uic 'n máigirir.

"Seo leir le t'ágaró a tús Mac Congnáma eusao," aoiré a' cailín.

"Arú an uicteamhána," aoiré an tigeapna talamhána, "cé 'n róir leir a tús pé eusampa. Ní hé mo éor a uibpáir pé eusam, ac dá mberíre mo ruiré cuir-finn a bfuil pa ngunna éirí n-a éor, é féin agus a leir. Cé 'n gnó atá agam a' dá leir."

"Agus naé bpearaí i leigreá," aoiré a' bean leir, "cé bfuir uic cé 'n róir leir i nó cé uaró."

Rug an bean ar an leir agus o'orgail rí i. Cébi bpeactú fánaic a tús reiréan ar an leir léir pé curo dá raib innri.

"Spáin an leir," aoiré pé le n-a bean. Tús a' bean do an leir agus nuair a léir pé i cuir pé rreacé iongantair ar.

"Ulaoir ar rin," aoiré pé leir a seailín, mara nveacáir pé amac."

"Cuairt pé abailte," aoiré an cailín. "Cá bpeanpáir pé agus san fíor aise naé é marbú leir a ngunna a uéanpáir."

"Ó ar pon Dé," aoiré pé, "tuiré agus abair leir a tigeaict go uic mé agus naé mberó don bhoigal ar."

Lean an cailín Seán a' fuasairt ar a tigeaict ar air go raib an tigeapna talamhána a' bpearaí ar.

"Arú cá bfuir dom naé é an éor a marbóacé pé mé," aoiré Seán.

"Níl don bhoigal anoir oir," aoiré an cailín, "léir pé do leir agus tá pé an-áirigste ó léir pé i. Bpeactúigean pé go mberó an-omóir fá do coimne anoir aise."

Cuairt Seán ar air cuige an tigeapna talamhána. Com luac ir táimis pé éar ré lán le Seán.

"Ir iongantac a éruicé tú aréir," aoiré an tigeapna, "ir iongantac an gnóim a rinne tú."

"Ceapra a rinne mé," aoiré Seán a' cup a' rseil ar neam-plúge.

"Níl don éall é mberéacé uic," aoiré an tigeapna. "Tá pé annreo in mo leir cé 'n gnóim cumarac a rinne tú. Teair-bpáir domra é rin ar gnóicé tú an báire aréir oó. Oirúigean pé domra fáca a bfuil de éor uicé agam oíot a maiteam uic. Oirúigean pé dom, 'na ceamta rin, fáca a bfuil do talam éar annreo a bpeanpáir oir san éor san camlac coiblaó. Bíor pé asao anoir. Cuir clairé agus fáil agus cuir bail air agus ir pé-maí an ágaró oir é. Níl míre anoir na uaró oir. Saoirpúir tú go maic é agus beir pé asao

uic féin com fáda ir maiteam tú."

B'éirí do Seán fánaic i uic an tigeapna talamhána nó sup it pé togaib bpeara. Níor it pé a leiréor amuise. Bí cuile éineál dá bpeara agus dá bpeagta leagta anuair aise. Ní raib fíor céar ab éarir do a cuir ina béal ar uic le liacta éineál ar rógnaó a bhí leagta anuair cuige agus é féin agus an tigeapna talamhána as ite i bpáir. Nuair a bhí pé ráca, cuairt pé abailte agus é féin agus an tigeapna bueacé dá céile. Ní raib earbair bír ná uic ná earbair polair ar féin ná ar a máthair amuise. Bí rós uaró rin amac aca.

peadar ó uiréin.

Du éarir dá fácaí Seairtúigear i mbaile

áca Cliait san don arán do ceannac

ac

Aran

ui

Cinneide

an t-ARÁN IS FEARR DÁ NVEANTAR.

124 50 uic 131 SRÁID PÁRNEILL

agus

bACUS naomh PÁORAI,5,

baile áca cliait.

Sután—3141.

Ó cuimín 7 Ó sreanaí,5,

15 SRÁID na siopaí,

1 nSAILLÍM.

An Teac ir fearr le haíaró fáca róir

an teac ir fearr le haíaró fáca róir

trorgáin 7 uéantúir iarrainn.

Uatanna, ríolta, páipear baila, re.

Stonca an mhaóliúis 7 nSAILLÍM

BRÓSA fácealaca.

fAC RUO AR fEODAS.

BRÓSA na laoi.

na BRÓSA IS FEARR le ceannac as

seán ó laide,

1 mDARR an éallta, 1 nSAILLÍM.

An Teac a bfuil cliait ar le haíaró Tae, fíona, uicteall 7 lreacé tige.

m. bpeactúac,
SRÁID áro na SAILLÍME.

MIALL NAOI NÁIALLAC^(a)

Cairbhre Lipeacair a bhí mar amh ar mac Cormaic. Tugadh an t-amh sin air "de bhrí gur in aice an Lúife i Laignibh do hoileadh é," do péir Céitinn.

Sé Cat Sábha an príomh-pú a tárlaigh le n-a linn. San gcat sin ir ead bhréad ar na Fianna, agus marbhúgead Fionn é féin, agus príomh-taoipeada na bFiann comh maic ceitinn. Do leagad ar lár Rí Cairbhre as Cat Sábha. Ait ní bacfannúir leir na Fianna faoi láthair mar cá fúinn leabairín eile do ríofóid fúda, agus tuicfannúir go meapáirda domhain pa pceul. Ní deunfannúir don tréad anoir, aet an oipead, ar Rí Sábha, mac do Cairbhre, ná ar Rí Muiréad, nac eile do Sábha.

Aet cá pceilín an-dear, an-rpéiréamail ar fad le'n impead faoi Rí Eocair (mac do Muiréad, agus faoi éann mac eile leir. Mac don Muiréad sin ba ead Rí cáiteamail eile, Miall Naorí-Giallac.

Bí beirte ban as Rí Eocair d'apar anm Mongfionn .i. spuas fada fionn, agus Cápeann, an éil cátaig.

Bí ceatpar mac as Mongfionn; Drian, Fiachra, Fearghur agus Oilill a bhí mar amh oirpa. Ní raib as Cápeann aet Miall, a haon mac múiréad. Bí ead as Mongfionn le Cápeann, agus rinne sí d'aparán ví, agus ead ré faoi n'oeapa ví (ríú ir gur banfáit a bhí innti mar í féin) a paogal a cáiteam as tarrainis uirge ón tobair go dtí an Rí-teaglac i n'Ceamhair.

Bí an mnaoi boiet an obair épuairt sin a deunam gac lá ó ceann go ceann na bliadna. Bí an creutúr as tarrainis uirge an lá a pugaí a páirte. Rugadh an naorídeanán amuis pa b'airde i n'Ceamhair, i n-aice an tobair a raib Cápeann as tarrainis an uirge ar. Cuaird an éil amac ar Mongfionn go mba banoraí, nó bean eaparláirdeada a bhí innti, agus ó tárla go raib an éil sin uirp, bí eadla ar gac duine an naomán a tógail den bán, agus o'fan ré annrain caite ar an macaire ar fead an lae—cead as eunlaic an aet é do tabairt leo.

Taca tuicimín na horóde bhí Tóma, an file binn, as riubal ead do féin ar a bealac go dtí pálar na Teamhac. Connait Tóma an naorí neán beag ar an bfeir; do éom ré ríof; pus ré go múiréad ar an b'aircín, agus ead ré ar a baclann é. Rinne ré laoi as cup fáilte nom an leand, agus ran laoi sin o'innir ré go fáirdeamail móiréad Néill.

'Seo mar eoruis ré ar an laoi:—"Fáilte nom an r'paimpeura beag a beir i n-a Miall Naorí-Giallac." Tug Tóma an leand abailte leir go dtí n-a tead féin. O'oil ré go múirte, múiréad é, agus níof cáimig ceatpar aca, an páirte ná Tóma, go Teamhair no go raib Miall i n-a buacail ós.

An lá a cáimig ríad ar air go Teamhair capad Cápeann boet dóib, agus bhí sí f'or as iomcup an uirge ó'n tobair go dtí Pálar an Ríof mar bead d'apar an bit, go rípead mar bhí sí le bliadanta nomie sin. Nuair a tuis Miall pceul a m'adair go nomlán d'ubairt ré leo an obair a tabairt ruar láirpead.

Dubairt ríre go raib eadla uirp nom Mongfionn, aet ré an f'eadra a tuis Miall uirp:—"Ní tuis le mo m'adair-ra obair d'aparán a deunam, agus mipe mo mac Ríof." agus tuis ré faoi n'oeapa ví d'oul ead an b'Pálar agus sleupad ruar í i b'feirtear agus i n'eudac bannp'ogha.

TOMÁS UA CONCEANAINN.

(a). Siota ar "SEODA NA SEAN," ead a d'ó, nac b'fui f'or i scló. Miall Naorí-Giallac agus a deapb'rácaipeada anm an ceud o'puect eile.

SÉAMUS Ó BÉACÁIN

Ceannurde Suail 7 Iomcupóir.

SRÁIO MEADONAC NA SAILLIME

MIÁD AN ÓIL

Bí tead beag slan sleóite comhparac go maic don f'airpse i n-aic deap eulparéad f'ocamlaic as Máire. Ní raib f'airpéad aici aet í féin.

Bí don mac amáin aici aet má bhí ní uirp a bhí áirp as a' mac sin. Don am a o'ciubra cuairt ar Máire pa la ná ran o'óce geobda léi féin í. Ní deanfá ionfancar duine a beir f'agda leir féin pa lá aet bhí Máire f'agda léi féin ran o'óce comh maic. Ní bead don uaignear na d'airt sin uirp ceapda. Ní eapbarú eiréad a bead uirp náir eiréad ví bog-torann na d'onn i n-a'airt an élaodais eirp fá 'n d'apar aici mar go deimín bhí a tead ar b'ruac an élaodais. Náir eiréad ví de lá 'r o'óce olagán ir ceólta binne na f'airpse a beir d'á reinnm eirp fán d'apar aici.

Aet ní eapbarú eiréad ná uaignear fá i beir léi féin a bhí a' cup buadarda ná b'péad eiréad uirp. Bí a d'ócam d'ubair b'péad eiréad aici. Bí sí na baintpeadac anoir le fíde bliadain. Caillead a f'airp a bhí aici go han-ós. Ní raib neap ar sin. Céad fáilte nom spáirde de. O'f'as ré muirín lag na d'airt a' cup eirpam uirp-re. Má o'f'as féin níof eirp sí ruar d'ó. Deanfá sí a d'óceall le iad a tógail agus rinne. Ní raib f'uaet ná leirge uirp i n'oead oirp ná ruar ar bit d'á f'óir. Tóis sí go maic na f'airp lag sin le paotair agus le allar a cnáma féin. Tug sí r'oil ir f'óglam dóib comh maic ir bhí na cumar agus comh luat ir o'f'ar ríad ruar bailgeadair leobda ead fáile ar n'or ná miltre nac iad agus r'geal ná cuairpse ní b'fuiar sí apam na d'oead.

Sin é a o'f'as uaignear donraic í. Bí sí na f'ean-bean éirp liat cé nac raib ré i n-am aici. Má bhí sí liat í é an b'pón ir an b'péad eiréad a liatag í. Níof fan as Máire ac don mac amáin. Aet mó léan b'f'airp léir go domhain i gceir é sin ná beo. Sin é a b'p' a eiréad uirp. Mar ir é an éad a raib ré ar an óil m'ad'rac. Ní raib f'upar ná ruamneap a' f'adail ar aet as óil agus a' o'p'adair 7 a' f'agairneóiréad. Ire léirte féin ran m'botán uaignear donac. Bog-torann na d'onn a deanam eiréad ví mara n'oeanad ní deanfá d'ada eile é. I na ríre ríof ar f'ean-cátaoir eirp na teime nó ran áit a mbead a teime. An d'apar ó cuairt o'p'ailte aici.

Bí d'otair as t'igead eirp a t'igse. Bí an d'otair ceatna a' f'adail comh f'ada le tead a' tabairt—tead an m'ad'ró. O'f'ead ríre a ráo go mbuio é tead an m'ad'ró é.

Gac o'óce pa m'bladain bhí ré ar an óil. Gac o'óce ann sin, bhí ríre léi féin a' f'airp na horóde agus an r'olap larta aici a' r'ail leir. Du g'nár leir a t'igead i gcomnuidé nuair a bhí ré an-domhain ran o'óce. É a' tuicim anonn ir anall de b'airp meirge a eirp óil. D'oul uirp a b'p'oga ir a r'ocaf a baint de mar ní b'íof ré de éil ná de r'airdear ann féin sin a deanam. Ní iteod ná ní olad ré aon g'neim. Duaitéad ré iteac a eorlad na leabair annsin nó tuicteod ré iteac innti ir eirp a ráo. Teagad a eorlad aici. Coólad g'nanna an meirge.

Lá' na máiréad, comh luat ir o'f'airp an meirgeoir o'innis leir mar bu g'nár go t'ig an óil. O'fan ré annsin ar fead an lae as óil ir a' o'p'adair. Nuair a bhí ré a' tead abailte, níof ann aet go raib ré i n'oon a bealac a deanam bhí ré comh móir sin ar meirge. Go deimín ní raib ré i n'oon a bealac a deanam eirp a' bit aet a' tuicim anonn agus anall agus a' tabairt d'á ead an d'otair leir. Bí ré deiréannac go maic agus é an-o'p'ca. An bealac a raib ré a' t'igead bhí cuan f'airpse ar a taob ó cuairt den d'otair. Bí beirte f'airp eile a' t'igead na d'airt an d'otair. Bí f'airt'or oirp go o'cuirtead r'irean i b'f'airpse bhí ré comh móir ar meirge. Nuair a t'igad ré r'airp an taob reo t'igad ré r'airp eile an taob eile agus ní raib f'ior cé an t-am a paad ré i b'f'airpse don d'otair.

"Deanfannúir deirp," aetir duine de na f'ir, "f'airt'or a o'cuirtead ré i b'f'airpse

agus go mb'airpse é. A d'ugann tú fá deap an r'gáile d'oul sin in éirpse leir?"

"Tugaim," aetir a' f'airp eile.

Duail f'airt'or an beirte. Níof leir f'airt'or dóib a d'oul níof f'uire. Bí an r'gáile d'oul na d'airt go cinnte d'á cup anonn agus anall. Sa deiréad ead ré amac i b'f'airpse é agus d'adad é r'ul d'á raib an as an mbeirp a bhí na d'airt é a f'adail. Duó é sin a' deiréad as an b'f'airp boet é eadilead le óil. F'airp a' d'adad agus an t-óil an lám i n-uacair sin. Duó é an r'geal b'p'onaic a euala Máire lár na máiréad go raib a haon mac b'airte do b'airp an óil.

P. Ó D'IREÁIN.

EADAC AR FEADAS.

MÁ'S MIAN LEAT EARRAIDE
FOANTA FASÁIL AR A LUAC
TEIRIS GO TEAC : : :

MÁIRTÍN UÍ BHRAONÁIN,
SRÁIO NA SIOPAÍ,
I N'SAILLIM.

CUMANN URRUADAIS CATHAC
BAILE ÁTA CLIAI.

4 SRÁIO UACTARAC UÍ CONAILL,
I MBAILE ÁTA CLIAI.

Comh d'aingean le Cairéal na Ríof,
Comh f'aebealac le Teamhair na d'p'at
Comh teann le aon pléib in an gceir
Cumann Urruadair Cathac aet Cliaí.
Connigmir i n'f'airp an t-áirgead,
D'oul as Seán buirde mar a beir,
agus beir an t-áir o'p'ainn f'airp,
aet ead a beir agam d'apar.

NÁ DEAN FAILLIGE SA SCUIS.

CUMANN URRADAIS.

MUINTEIR NA HEIREANN

Tá an tead-it'ead anoir of cionn £25,000

Tá eadmaí ead b'airp aca o'up'adair paogail
agus o'up'adair-realadac.

Tá f'ir-ionair uata.

ARO OIRIS:

16 CEARNÓIS PÁRNAIL,
aet Cliaí.

AN HALLA LEIGIS.

Spáir Seaca Liam 7 Spáir Domnic,
na Sallime.

Gac leirgear ar feadair 7 ar gloine.

SEÁN Ó FAOLÁIN, L.P.S.I., POITICIRE.

FÁINNI

Má eap'cuirgeann fáinni uat r'p'of
eugam-ra 7 cuirgead eugac leabráin a
b'p'ise tú gac eolap i n-a o'ead ann.
Cairbeánra ré uat an éad le áirgead
7 áirpse a f'adail 7 eirp'oláir a f'eadac.

S. FALLER, I N'SAILLIM.

Printed for the Publishers
At the "Connacht Tribune" Printing Works,
Market Street, Galway.